

Projektets diarienummer, namn och omfattning i tid

2017-041, Äldres alkoholvanor och livsstil. Omfattning mars 2017 - maj 2019.

Organisation och organisationsnummer

RPG (Riksförbundet PensionärsGemenskap)
Org.nr: 802009 - 1883

Projektets mål samt eventuella förändringar i förhållande till projektansökan

- 1) Öka kunskapen bland RPG:s medlemmar om alkoholens effekter på hälsa och välbefinnande samt lyfta medberoendes situation som familj och vänner.
- 2) Skapa opinion kring frågan om ökad alkoholkonsumtionen bland äldre och inverkan på livsstil. Vad kan man göra istället för att må bra?
- 3) Nätverka och inspireras av en av Finlands pensionärsorganisationer samt THL i Helsingfors. Samverka i frågor som rör alkohol och äldre.
- 4) Skapa förståelse för hur alla delar i livet samverkar för psykiskt och fysiskt välbefinnande och användning av alkohol. Samt vad man kan göra för att inte använda alkohol som exempelvis tröst, smärtlindring eller vid ensamhet.

Projektets huvudfråga, äldres bekymmersamma alkoholkonsumtion, har lyfts och fått stort gensvar inom RPG vilket inneburit att fler aktiviteter kunnat genomföras. Från början var frågan inte lika intressant utifrån vad styrelse och andra framfört.

Aktiviteter som lagts till utöver ursprunglig projektansökan samt delredovisning är: utbildningsdag i Mellanfjärden i samarbete med Hela Människan, utbildningsdag i Karlstad istället för Umeå samt distribution av Socialstyrelsens hälsomaterial i samarbete med Socialstyrelsen.

Projektets övergripande mål har inte ändrats.

Planerade aktiviteter (kopiera texten från projektansökan)

Etapp 1, hösten 2017

Socialhögskolan, kontakt och överlämning av uppsatstuppdrag.Handledningstid och metoddiskussion. Förberedelse enkätutskick, adresser och övrigt.

- Planering av nätverks- och inspirationsresa. Kontakter och bokning av resa samt program i Finland.
- Bokning av föreläsare till utbildningsdagen i Jönköping.
- Inbjudan skickas ut till RPG föreningar i Sverige till utbildningsdagen i Jönköping.
- Tidningsartikel i SeniorPosten nr 5 samt på hemsidan med fakta.

Etapp 2 (2018)

Fortsatt handledning och stöd till undersökningen. Enkät skickas ut till RPG medlemmar.

- Nätverks och inspirationsresa till Helsingfors i Finland. Februari/mars 2018.
- Opinionsarbete via externa kanaler.
- Tidningsartiklar i SeniorPosten nr 2 och 3 samt på hemsidan med fakta
- Utbildningsdag för RPG-medlemmar i samband med RPG:s Riksstämma i Jönköping. 24 maj.
- Utvärdering av arbetet samt framtagningen av en plan kring hur RPG:s ska fortsätta arbetet i organisation och med samarbetspartners.

Tilläggsaktiviteter som RPG, togs upp i delredovisningen från 2018-06-12.

Sommaren och hösten 2018:

- 3 juli seminarium om äldres alkoholvanor och riskbruk samt äldres hälsa i Almedalen, juli 2018.
- Upptäckning av Hela Människans studiematerial som kan användas i RPG föreningars programverksamhet.
- 2 artiklar i kommande nummer av SeniorPosten. Nummer 4 och nummer 5, hösten 2018.
- Utbildningsdag i Umeå med fokus på äldres alkoholvanor och livsstil.

Vilka aktiviteter har genomförts?

Se bilaga 1.

Förväntat resultat (kopiera texten från projektansökan)

- Ökad kunskap och förståelse om alkoholens effekter hos äldre.
- 2 externa artiklar och 3 artiklar i medlemstidningen SeniorPosten samt löpande korta notiser på RPG:s hemsida.
- Träff och diskussioner med finska pensionärsorganisationen och med THL. 1 artikel om äldres alkoholvanor i Finland i SeniorPosten.
- Jämförande studie av finska och svenska pensionärers alkoholkonsumtion och livsstil vars resultat kan presenteras i olika kanaler.

Vilka resultat har uppnåtts?

Ökat medvetenheten och skapat debatt inom RPG. Många har inte trott att frågan berör dem, men när vi nu målmedvetet lyfter frågan, har många återkopplat med att "jag trodde inte att det var ett problem, men nu ser jag att det serveras öl/vin till och med bland min församlings medlemmar. Nu vill jag arrangera ett seminarium om frågeställningen". Från början var intresset ljust utifrån vad styrelse och andra framförde till förbundets direktor.

Ökad kunskap och förståelse om alkoholens effekter i kroppen hos äldre hos RPG:s medlemmar i föreningar och distrikt.

Ökad insikt vad problemdrickande innebär för hemtjänst, anhöriga m.fl.

5 artiklar i medlemstidningen SeniorPosten samt löpande korta notiser på RPG:s hemsida.

Träff med finska pensionärsorganisationen, THL samt med kommunförbundet där olika frågeställningar som berör äldres hälsa lyftes och länderna jämfördes. I Finland dricker man mer och har större mått på hur mycket man kan dricka exempelvis. en artikel om äldres alkoholvanor i Finland i SeniorPosten.

Nått ut i externa kanaler under Almedalen och löpande tagit upp alkoholfrågorna med Socialstyrelsen. Samarbetat med Bilda och Hela Människan löpande under projektets gång. Systembolaget kontaktar nu RPG och vill medverka i seminarier.

Vad kunde inte genomföras?

Uppsatsuppdrag på Socialhögskolan. Två försök gjordes för att locka elever på Socialhögskolan att skriva en uppsats kring ämnet. Ett vårterminen 2018 och ett höstterminen 2018. Inför höstterminen fick direktor för RPG till och med komma dit och på scenen berätta om ämnet. Trots detta ville inga elever skriva. Det är mycket tråkigt. Det vi ser idag är att få vill arbeta med vård- och omsorgsfrågor av äldre.

I stället för Umeå genomfördes en utbildningsdag i Karlstad 27 maj, 2019. Utbildningsdag i Umeå är bokad den 11 september 2019.

Vilka är de positiva erfarenheterna?

Att vi faktiskt har lyckats hörsamma frågeställningen bland vår förbundsstyrelse och distriktsstyrelser och skapat engagemang för frågeställningen inom och utom organisationen.

Att föreningar har efterfrågat material och få genomföra utbildningsdagar.

Att vi genomfört en mängd olika arrangemang kring äldres alkoholvanor och livsstil som vi inte hade kunnat annars. De stora frågorna för pensionärsorganisationerna är vård- och omsorg i stort, bostadsfrågan, ekonomi. En detaljerad sakfråga som alkohol kan inte lyftas upp på det här sättet annars.

Vilka är de negativa erfarenheterna?

Att intresset var så lågt hos eleverna på Socialhögskolan.

Att så många äldre ser alkohol som en del i sin livsstil oavsett tid på dygnet. Att det är svårt att ändra vanor. Äldre målgrupper reser mycket och många har en kontinental livsstil. Men i och med att hälsofrågorna blir allt viktigare i samhället, följer även alkoholfrågorna med.

Övrig information

Ekonomisk redovisning (Vänligen specificera)

Tidsperiod för vilken redovisningen sker

1/1 -2018 - 31/5 -2019

Intäkter

	Utfall	Budget enl. projektansökan
Ansökta medel från Stiftelsen Ansvar för Framtiden	216 000 (31/12-18)	270 000
Medel från andra		
Egen ekonomisk insats	egen personal	egen personal
Annan finansiering		
Intäkter totalt	216 000	270 000

Kostnader

	Utfall	Budget enl. projektansökan
Aktiviteter	206 000	205 000
Material	11 000	25 000
Personal	-	-
Administration	10 000	10 000
Övrigt	29 000	30 000
Kostnader totalt	256 000	270 000

Resultat +/-	+ 14 000	270 000
---------------------	----------	---------

Redovisningen upprättad

Ort och datum

Stockholm 20 juni, 2019

Projektansvarig

Namn-teckning

Namn-förtydligande

Eva B Henriksson

Organisation

RPG

Adress

Franzéngatan 4 (besöksadress)

Postadress och land

Box 30 183, 104 25 Stockholm, Sverige

Telefon inklusive landskod

076 - 130 04 90

E-post

eva.henriksson@rpg.org.se

Firmatecknare

Namn-teckning

Namn-förtydligande

Monica Blomberg

Organisation

RPG

Adress

Box 30 183

Postadress och land

104 25 Stockholm

Telefon inklusive landskod

070-211 69 60

E-post

monica.blomberg43@gmail.com

Stiftelsen Ansvar för Framtidens anteckningar

--

För Stiftelsen Ansvar för Framtiden

Datum

Namn-teckning

Namn-förtydligande

BILAGA 1 – projekt 2017-041

Vilka aktiviteter har genomförts?

7 mars, 2018.

Utbildningsdag i Västra Frölunda, Göteborg där 100 personer deltog. Plats Pingstkyrkan i Västra Frölunda. Föredragshållare var Charlotte Erlanson - Albertsson professor i medicinsk och fysiologisk kemi vid Lunds Universitet samt Annika Andreasson från Hela Människan.

26 maj, 2018.

Föreläsning 2 timmar av Sven Andreasson, professor i socialmedicin, alkoholläkare, Karolinska Institutet samt verksam vid Beroendecentrum vid Riddargatan 1 i Stockholm, på RPG:s riksstämma i Pingstkyrkan i Jönköping där ca 200 personer deltog. Förutom RPG:s ombud och övriga gäster, bjöd RPG in allmänheten att lyssna till detta föredrag. Annika Andreasson medverkade också och talade om Hela Människans studiematerial.

PR och information

- 5 st temaartiklar i RPG:s medlemstidning SeniorPosten som når ca 10 000 personer. Medverkande har varit: I nr 1 Yngve Gustafsson, professor och överläkare i geriatrik, nr 2 Maj-Lis Hellenius, professor och överläkaren samt chef för Karolinska Sjukhusets Livsstilmottagning, nr 3 Sven Andreasson, professor i socialmedicin, alkoholläkare, Karolinska Institutet samt verksam vid Beroendecentrum, Riddargatan 1 i Stockholm, nr 4 Marta Szebehely, professor vid institutionen för socialt arbete och i nr 5 Charlotte Erlanson-Albertsson, professor i medicinsk och fysiologisk kemi vid Lunds universitet.
- Artiklar på RPG:s hemsida.
- Dialog och information på distriktsmöten, föreningsmöten, styrelsemöten.

3 juli, 2018

Seminarium om äldres alkoholvanor och riskbruk samt om äldres hälsa (diskriminering) i Almedalen. Deltagande panel bland andra Sven Andréasson, Maggan Hägglund, Kattis Ahlström, John Mellqvist och Mia Nilsson.

I samarbete med studieförbundet Bilda, Göteborgs Universitet och Hela Människan.

22 - 24 oktober 2018

Studieresa till Helsingfors, Finland. Talare Mattias Lindroth, sakkunnig på Kommunförbundet i Finland, Berit Dahlin, Svenska Pensionärsförbundet samt Päivi Sainio, Institutet för hälsa och välfärd (THL). Äldres situation i Finland med fokus på hälsa och alkoholfrågor diskuterades.

Studiedag i Mellanfjärden

Studiedagen kring äldre och alkohol i Södra Norrlands distrikt. I samarbete med Annika Andréasson från Hela Människan och RPG.

april 2019

Tryckning av Hela Människans studiematerial till utbildningsdag i Karlstad samt kommande RPG förenings programverksamhet.

27 maj, 2019

Utbildningsdag i Karlstad med fokus på äldres alkoholvanor och hälsa. Talare Charlotte Erlanson-Albertsson, Ulrika Sälgeback, Friskvården i Värmland samt sjukgymnast Madelene Eklund. Hela Människans material delades ut och information gavs under dagen.